

WERKGROEP VOOR VOGEL-EN NATUURBESCHERMING MIDDEN-BRABANT

PEREGRIJN

SECRETARIAAT : Postbus 189 5060 AD OISTERWIJK

5e jaargang nr. 9 november 1996

PEREGRIJN

Periodiek van de Werkgroep voor Vogel-
en Natuurbescherming Midden-Brabant.

Redactie : Ted Bakker
Piet v.d. Hout
Ad van Poppel

Redactieadres : Prunusstraat 36
5061 AT Oisterwijk
tel. : 013-5288107

Dagelijks Bestuur van de vereniging :

Voorzitter	:	Piet van den Hout	tel.: 013-4677376
Secretaris	:	Krijn Jan Provoost	tel.: 073-6149231
Penningmeester	:	Peter Slingerland	tel.: 013-5288159

Contributie	:	
Gewone leden	:	f 40,= per jaar
Huisgenoot leden	:	f 20,= per jaar
Leden tot 25 jaar	:	f 20,= per jaar

gironummer : 3531190 t.n.v. Vogelwerkgroep Midden Brabant

UITNODIGING

Voor de vergadering van de Werkgroep Vogel- en Natuurbescherming Midden-Brabant op DINSDAG 26 NOVEMBER 1996.

PLAATS: Het Koetshuis, Torenstraat 32, te Helvoirt

AANVANG: 20.00 uur

AGENDA

1. Opening en Mededelingen
2. Vastelling verslag van 29 oktober 1996
3. Postbespreking
4. Verslag PR-commissie
5. Inventarisaties
6. Uitbreiding bestuur
7. Rondje Waarnemingen
8. Rondvraag en Sluiting

BELANGRIJKE DATA

* 17 DECEMBER 1996	Bestuursvergadering
* 5 JANUARI 1997	Excursie Korendijkse Slikken
* 7 JANUARI 1997	Ledenvergadering
* 11-12 JANUARI 1997	Bekentelling
* 11-12 JANUARI 1997	Midwintertelling

Verslag van de ledenvergadering van de Werkgroep voor Vogel- en Natuurbescherming Midden-Brabant van 24 september 1996.

Aanwezig: Nico Hilgers, Roos Backx, Piet van den Hout, Krijn Jan Provoost, Sjem Staps, Jo Swaans, Ad en Sheila van Poppel, Loek Hilgers, Jan van Rijswijk, Dolf Geitenbeek, Hans van Lieshout, Toine Murray, Hans v.d. Haring, Ronald Smulders, Victor Retel Helmrich, Arno Zieltjens, Aas van Gelswijk, Hans Smulders, Kees Keteelaars, Hans van Loon, Jan Paymans, Lidwien Mathon, Toon Voets.

Afwezig met kennisgeving: Joep aarts, Albert Boer, Gerard v.d. Kaa en Frans v.d. Oetelaar.

1. Opening en mededelingen

Piet heet de aanwezigen welkom en meldt de afwezigen. In het bijzonder heet hij Bert van Asten, die voor het eerst aanwezig is, welkom. Ook een welkomswoord voor de regiocoördinator van Vogelbescherming, Toon Voets.

Mededelingen:

- Zaterdag 2 november is er een door de VWG georganiseerd binnen-en buitenprogramma "Speuren en sporen" voor de schooljeugd in Helvoirt.
- Het/een studieclubje komt de eerste dinsdag van december bij elkaar om te leren over "Vogeltrek".
- De Markiezaat-excursie op zondag 3 november staat onder leiding Loek, omdat Dolf helaas verhinderd is. Deze heeft wel de voorbereidingen gepleegd. Er zijn 10-20 potentiële deelnemers, vertrek NS Station Oisterwijk, aankomst Kraaijenberg 9.30 uur.
- Onze protestbrief aan gemeente Oirschot n.a.v. de locatie van een bergbezinkbasin nabij de watermolen, alwaar ijsvogel broedt, is beantwoord: er komt een andere locatie.
- De voorgenomen bouw van een manege in De Rekken (Tilburg) is van de baan. Dit betekent niet dat er geen andere bedreigingen zijn.

2. Verslag ledenvergadering van 24 september jl.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. De toevoeging "Br" bij de Wespendifwaarneming (punt 7) moet vervallen.

3. Postbespreking

Naast een aantal periodieken zijn er uitnodigingen voor de ledenvergadering van de BMF, de klankbordgroep Begrenzing EHS Beerze-Reusel en voor het Nationaal Park Loonse- en Drunense duinen.

4. Tellingen Rietganzen (toegevoegd agendapunt)

Loek licht toe dat we wederom simultaan-tellingen gaan uitvoeren (ook t.b.v. planvorming Tilburg) in de periode dec-jan-febr. De volgende verdeling wordt gemaakt:

De Rekken
Kampina

Jan van Rijswijk
Piet v.d. Hout/Peter Slingerland/Ronald Smulders

Leemkuilen	Arno Zieltjens
Helvoirts Broek	Nico Hilgers/Sjef Staps
Vlijmens Ven/Vughtse Gem.	Loek Hilgers/Paul Kerkhoven
Den Opslag	Victor Retel Helmrich
Ad van Poppel	Plaats ?

5. Waarnemingen (toegevoegd agendapunt)

Er wordt veel trekesignaleerd:

Huiszwaluw, Veldleeuwerik, Kramsvogel, Keep, Koperwiek, Putter, Zanglijster, Grote Gele Kwikstaart.

Daarnaast nog de volgende waarnemingen:

Patrijzen (Udenhout), Bamsijs en Blauwe Klekendief (Kampina), Rode Wouw (Zandvang Oisterwijk), Wielewaal met afwijkend gedrag (Oisterwijk), Ijsvogel en Roerdomp (Belversven), Canadese Gans (Kampina).

6. Rondvraag (toegevoegd agendapunt)

-Hans van Lieshout meldt dat op grond van Europese regelgeving de toelating van beschermde vogels als volièrevogels waarschijnlijk zal worden uitgebreid. Hij zal nagaan of het zin heeft (als vogelbescherming) een brief te schrijven.

-Peter Slingerland gaat na of het geld voor de Ganzentelling '96 van Tilburg is ontvangen.

-Het idee wordt geopperd een afdakje te schenken t.b.v. het logboek bij de Huisvennen.

-Nico en Loek nemen deel aan de Klankbordgroep Beerze-Reusel (EHS-begrenzing).

-De decembervergadering wordt verplaatst naar 7 januari 1997 (tevens Nieuwjaarsbijeenkomst).

-Ad van Poppel zal in Peregrijn een handleiding voor de aanstaande Bekentelling plaatsen en zorgt voor telformulieren.

Na de Sluiting houdt Toon Voets een inleiding over zijn werk als regiocoördinator, waarover levendig wordt gediscussieerd.

Krijn Jan Provoost
's-Hertogenbosch
november 1996

Rijksstraatweg 178
6573 DG Beek-Ubbergen
(024) 684 81 11
(024) 684 81 88 fax
E-mail SOVON@inter.nl.net

Postbank: 2905988
Rabo: 10.51.17.056

Aan alle Vogelwerkgroepen

Beek-Ubbergen, 10 oktober 1996

Betreft: Landelijke Dag 1996

Beste Vogelwerkgroep,

Voorgaande jaren was de veelgehoorde klacht van diverse Vogelwerkgroepen dat ze de uitnodiging en het programma voor de Landelijke Dag van SOVON, Vogelbescherming en NOU te laat ontvingen, zodat ze er in hun blad geen melding meer van konden maken. Wij hopen met deze brief deze problemen dit jaar voor te zijn.

Wij zenden u als bijlage het **voorlopige** programma van de Landelijke Dag 1996.

Deze zal op 30 november a.s. gehouden worden in de Stadsschouwburg te Nijmegen. Zoals u kunt lezen worden er twee nieuwe boeken gepresenteerd: "Broedvogels van Drenthe" en de langverwachte "Europese Broedvogelatlas". In de pauzes kan men deze nieuwe naslagwerken inzien en eventueel bestellen tegen een aantrekkelijk **Landelijke Dag-korting**.

Er zijn weer allerlei standjes van diverse organisaties aanwezig op de informatie-markt. Als afsluiting wordt een nieuw atlasproject gelanceerd; u heeft er al wat over kunnen lezen in de enquête.

Wij zijn momenteel nog op zoek naar een nieuwe sponsor voor de Landelijke Dag: suggesties zijn dus van harte welkom. Kent u iemand die hierin geïnteresseerd is, neem dan contact op met SOVON. Wij houden ons aanbevelen.

Wij hopen dat u de Landelijke Dag in groten getale zult bezoeken. Mede door uw aanwezigheid kan het dan ook dit jaar weer een groot succes worden. Tot 30 november!

Met vriendelijke groeten,
SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND

Marianne van Waterschoot
Hoofd Communicatie & Interne Zaken

Bijlage: Voorlopig programma Landelijke Dag 1996

*Sovon organiseert
landelijke vogeltellingen
ten behoeve van
natuurbehoud*

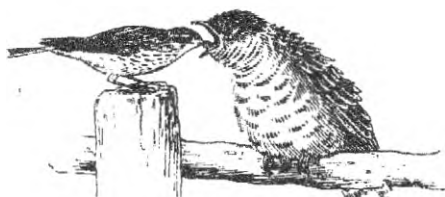
PROGRAMMA LANDELIJKE DAG (onder voorbehoud)

- 9.30 u **Zaal open**
- 10.00 - 10.05 u **Opening door de dagvoorzitter**
- 10.05 - 10.30 u **Ward Hagemeijer, Mike Blair (SOVON/BTO)**
Highlights Euro-Atlas
- 10.30 - 10.55 u **Kees van Scharenburg** (provincie Groningen, voorzitter WBC SOVON)
Noodzakelijke kennis, mogelijkheden voor een Euromeetnet
- 10.55 - 11.20 u **Presentatie eerste exemplaar Europese Broedvogelatlas**
Overhandiging aan een bekende Nederlander door de voorzitter van de
European Bird Census Council (EBCC)
- 11.20 - 11.45 u **Koffiepauze**
- 11.45 - 12.00 u **Joke Winkelman, Eric Wanders** (BirdLife/Vogelbescherming Nederland)
BirdLife in Europa en de rol van Vogelbescherming hierin
- 12.00 - 12.30 u **Melanie Heath** (BirdLife International)
Birds in Europe en het vervolg hierop
- 12.30 - 14.10 u **Lunch**
- 14.10 - 14.35 u **Bruno Ens** (IBN Texel)
Populatiestudies van de Scholekster: vinger aan de pols van de Waddenzee
- 14.35 - 14.55 u **Arie van Noordwijk** (Ringcentrale Nederland)
Recente ontwikkelingen en nieuwe perspectieven voor het ringwerk in
Nederland
- 14.55 - 15.15 u **Arend van Dijk, Ben van Os** (SOVON, resp. Provincie Drenthe)
Broedvogels van Drenthe: enige krenten uit het zojuist verschenen nieuwe
boek
- 15.15 - 15.25 u **Aansluitend overhandiging eerste exemplaar door vertegenwoordiger
van de Provincie aan een vertegenwoordiger van het Rijk**
- 15.25 - 15.45 u **Theepauze**
- 15.45 - 16.10 u **Janine van Vessem** (Wetlands International)
Wetlands Internationals programma voor het behoud van watervogels
- 16.10 u **Aankondiging Nieuwe Avifauna**
Datum en Plaats volgende Landelijke Dag
Sluiting

TOT 30 NOVEMBER IN NIJMEGEN !!!!!

Vogels in het polderland

In het polderland kun je ver kijken. Er zijn bijna geen schuilplaatsen waar de dieren zich kunnen verbergen. Zoek met je kijker vooral de paaltjes van de hekken af. Het zijn echte uitkijkposten. Daarop zitten vaak allerlei vogels.

jonge koekoek gevoerd door graspieper

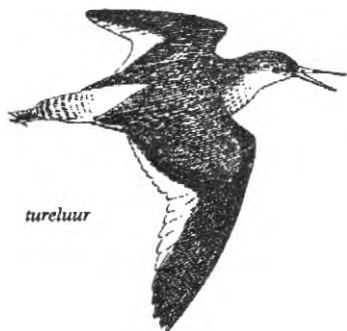
buizerd

paapje

biddende torenvalk

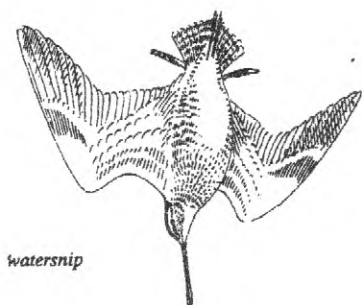
tureluur

tjululú

Het geluid van de vogels kun je in het polderland zo duidelijk horen omdat het zo vlak en open is. Sommige vogels lijken hun eigen naam te roepen.

De watersnip mekkert als een geit. Hij wordt daarom soms wel 'hemelgeitje' genoemd.

Het polderland

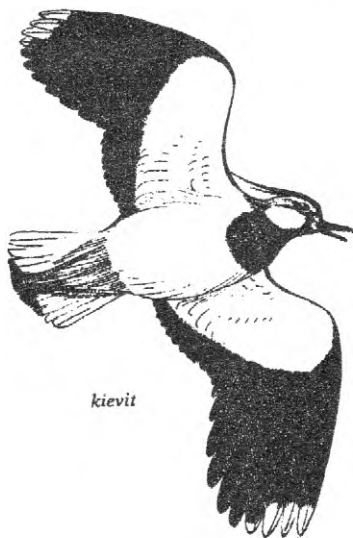
watersnip

mè-è-è

koerli

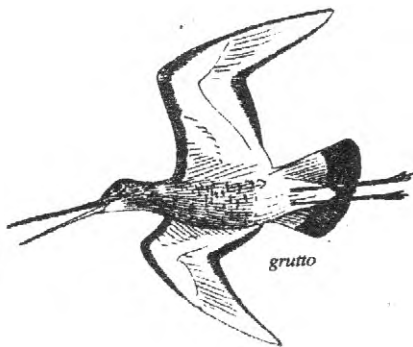
wulp

kievit

kiewiét

grútto-grútto

grutto

WAARNEMINGEN

De volgende waarnemingen werden voor opname in het waarnemingen-archief ontvangen:

Barmsijs	18-10-'96	5 Kampina	RS
Blauwe kiekendief	18-10-'96	1 Kampina	RS
Geelgors	18-10-'96	1 Kampina	RS
Klapekster	18-10-'96	1 Kampina	RS
	20-10-'96	2 Kampina	JP
Nachtegaal	11-05-'96	1 De Brand	JP
Patrijs	26-05-'96	2 Rijens Broek	JP
	22-10-'96	4 Udenhout, Kreitenmolenstraat	RS
Roodborsttapuit	18-10-'96	2 Kampina	RS
Slobeend	18-10-'96	4 Kampina	RS
Smient	18-10-'96	9 Kampina	RS
Sperwer	26-05-'96	1 Rijens Broek	JP
Spotvogel	26-05-'96	2 Rijens Broek	JP
Watersnip	18-10-'96	3 Kampina	RS
Wielewaal	11-05-'96	1 De Brand	JP
Wintertaling	18-10-'96	55 Kampina	RS
Witgatje	18-10-'96	1 Kampina	RS
Zwarte specht	18-10-'96	1 Kampina	RS

Waarnemingen en/of ingevulde waarnemingskaarten werden ontvangen van: Jan Paymans (JP) en Ronald Smulders (RS). In verband met vakantie was het helaas niet mogelijk om waarnemingen die ik na 10 november heb ontvangen nog in dit overzicht op te nemen. Deze houden we tegoeed voor de volgende aflevering van Peregrijn.

Ad van Poppeij.

Vogels in het Nieuws

Jaargang 1996

Nummer 005

Kraaien ...

Telegraaf, 23 en 24-10-1996

De kraai is een vogel waar de meeste mensen niet zo veel mee op hebben. Niets menselijks is de jager vreemd, dus ook zij laten geen mogelijkheid onbenut om aan te geven dat de kraai eigenlijk maar voor één ding goed is, namelijk een schot hagel.

Toch mag er binnen afzienbare tijd ook niet meer op de kraai gejaagd worden. Jagers hebben al aangegeven dat dit helemaal niet kan, want kraaien veroorzaken alleen maar overlast, en er zijn er al te veel van.

In de Telegraaf twee artikelen over kraaien, die koren op de molen zijn van de jagers.

Kraaien spitten voetbalveld om in Scharendijke

In hun speurtocht naar engerlingen hebben honderden kraaien met hun poten het hele voetbalveld van de voetbalvereniging ZSC '62 'omgespit'.

Het veld is niet meer bespeelbaar. Het complete veld moet daarom afgegraven worden en opnieuw worden aangelegd.

Het gaat de gemeente Middenschouwen ruim 40.000 gulden kosten om de schade te herstellen.

Kraaien bekogelen auto's met stenen

Rotterdam - Een paar kraaien hebben de afgelopen dagen schade toegebracht aan geparkeerde auto's. De vogels laten op gezette tijden kiezelstenen vallen vanaf het dak van het nieuwe GAK gebouw aan de Rochussenstraat in Rotterdam.

De kraaien pakken bij de rand van het dak de kiezelstenen (sommige met een doorsnee van 4 tot 5 cm) in hun snavel en smijten ze dan naar beneden.

Tot op heden werden slechts auto's getroffen en geen mensen.

"Ons personeel kent het probleem van de smijtrage kraaien intussen. Men zorgt er wel voor, niet te dicht langs de rand van het gebouw te lopen", aldus de heer Barendrecht van het GAK.

Beheerder Koos van Donk van de lokale vogelbeschermingsorganisatie "Karel Schot", die te hulp werd geroepen, heeft het GAK geadviseerd de kiezels tot twee meter uit de dakrand weg te halen.

Het GAK zal op die suggestie ingaan. De kiezels, die als ballast dienen, worden vervangen door tegels.

Trek van kanoeten mede gedictieerd door noodzaak van steriele omgeving

NRC Handelsblad, 02-11-1996

In het NRC een paginagroot, lezenswaardig artikel over de kanoet.

De kanoet, een strandlopertje, pendelt van het westen van Afrika via de Waddenzee naar het noorden van Siberië om er te broeden. Niet alleen vanwege het voedsel, mogelijk ook omwille van de steriele leefomgeving.

Voor een dergelijke trek is goed en genoeg eten een vanzelfsprekende voorwaarde. Ontrafel je het voedingspatroon, dan ontrafel je de kanoet zelf. Heel verhelderend, je begint een manier van leven te begrijpen, je ziet: het kàn. Maar je ziet tegelijkertijd: het kan maar nèt.

De kanoet balanceert voortdurend op het scherp van de snede, de grens van zijn mogelijkheden en dat blijft dan toch knagen: waarom maakt hij het zich niet een beetje gemakkelijker? Waarom gaat zo'n vogeltje in het voorjaar helemaal door naar Siberië? Waarom trekt hij niet het binnenland van Friesland in? Waarom nestelt hij niet als een grutto in onze wiedegebieden? Zowel in Afrika als bij ons is de kanoet sterk gebonden aan zee, zout water. Als aan een touwtje gaat hij heen en weer met het getij. Alleen om te broeden, in Siberië gaan ze landinwaarts.

Het gebeurt wel eens dat de kanoet zich van zee verwijderd, maar vaak bekommt hem dat slecht en worden ze dood aangetroffen met (zoetwater)wormen in hun longen.

Ook het houden van kanoeten in gevangenschap is lastig. Altijd infecties aan de poten, zweertjes, een soort vogelpok.

Uit onderzoek van dode kanoeten werd bij een aantal darmparasieten vastgesteld. Maar de vraag was: veroorzaken parasieten een slechte conditie, of is het een slechte conditie die de vatbaarheid voor parasieten vergroot? En in hoeverre zou gebrek aan weerstand een genetische kwestie zijn.

Het antwoord op de vraag waarom kanoeten ultgerekend hun jongen in Siberië op de wereld zetten zou dus kunnen zijn: de steriele omgeving!

Gruttokuikens zouden het in de barre omstandigheden van Siberië waarschijnlijk maar een uur uithouden, maar die kleine kanoetjes rennen vrolijk rond en groeien als kool, terwijl ze echt niet zoveel te eten hebben en een hoop energie moeten uitgeven om warm te blijven.

Mogelijke verklaring: gruttokuikens zijn gedwongen een deel van hun beschikbare energie te gebruiken voor de opbouw van een krachtig immuunsysteem. De kuikens van de kanoeten kunnen zich de moeite besparen, maar moeten zich vervolgens hun hele leven verre houden van infectiegevaar. 's-Zomers de hygiëne van het koude noorden, 's-winters de hygiëne van zout water, zeewater.

Hij komt, hij komt, hij komt de goede sint

Brabants Dagblad, 06-11-1996

De zeearend is de laatste tijd in het nieuws.

Ook Bert van Polen wijdt er een artikel over in zijn column 'stappen in de natuur'.

De zeearend blijft als wintergast een uitzonderlijke verschijning in Nederland.

Voor menig een heeft het iets weg van de komst van sinterklaas voor een kleuter.

In oostelijk Duitsland gaat het na kommervolle jaren goed met de zeearend.

De populatie is zelfs uitgebreid tot zo'n 270 paren.

Als broedvogel rukt hij in westelijke richting op met een snelheid van honderd à 150 kilometer per jaar. Ze rammelen aan de poort van Nederland.

Dit gegeven is volgens een anonieme bron de werkelijke reden van het Wereld Natuur Fonds de herintroductie van de zeearend als broedvogel op te schorten.

Ondertussen gaat het Wereld Natuur Fonds onverminderd door met natuurontwikkeling, in het belang van de vestiging van nieuwe soorten als de zeearend.

Weinig toekomst weidevogels

Brabants Dagblad, 09-11-1996

ALPHEN EN RIEL - De toekomstkansen voor weidevogels als de grutto in het gebied Rielse en Poppelsche Heide in Alphen en Riel zijn tot een minimum gedaald aldus de BMF.

De reden hiervoor is dat de gemeente Alphen en Riel vergunningen verleend voor het verlagen van de grondwaterstand door drainage en de aanleg van een nieuwe waterloop in de Rielse Heide.

Deze ingrepen, samen met nieuwe boerderijvestigingen, maken de weg vrij voor intensivering van het agrarisch gebruik.

Ijselmeer als beloofde land voor dieren

Brabants Dagblad, 09-11-1996

Overal in Nederland staat het belang van de mensen op de eerste plaats. Ze eisen ruimte op om geld te verdienen, te wonen, te ontspannen of vrij te bewegen. Dat gaat ten koste van het leefgebied van de dieren. Daarom moeten er harde grenzen komen aan de expansiedrift, vindt de Vereniging tot Behoud van het Ijselmeer.

Bijvoorbeeld door de binnenzee taboe te verklaren voor menselijke activiteiten.

De vereniging pleit ervoor de bodem op sommige plaatsen droog te malen.

Over 25 jaar zal dan een situatie zijn ontstaan waarbij van diep water, via ondiepten naar moerassen en een bosachtige omgeving kan worden gegaan.

Zo ontstaat een paradijs voor bosdieren en moerasvogels, zeker als daarnaast serieus wordt gemaakt van de beveiliging van ecologische verbiningszones naar natuurgebieden elders, zoals de Oostvaardersplassen in Flevoland. Van hieruit zou weer een 'groene trekroute' in de richting van de Utrechtse heuvelrug, de Veluwe en de uiterwaarden van de Gelderse rivieren moeten lopen. Dieren die nu amper over een geschikte biotoop beschikken in Nederland, zouden daardoor weer volop leefruimte terugkrijgen.

Vistrappen mooi nieuw deel Kampina

Brabants Dagblad, 13-11-1996

Alleen de gele kwikstaart nog. Die staat boven aan z'n lijstje. Als dat vogeltje straks parmantig over de grillige oevers van de kronkelende Beerze stapt, dan is Frans Kapteijns, de beheerder van het bezoekerscentrum in Oisterwijk helemaal content.

Tot aan drie jaar terug was de Beerze in een deel van de kampina een rechte sloot met een sluisje. Drie jaar geleden besloten de provincie, waterschap de Dommel en Natuurmonumenten om samen twee ton in de bouw van een vistrap te steken. Daarvoor werd naast een gekanaliseerd stuk Beerze een nieuw meanderend deel gegraven.

De omstandigheden zijn ook voor vogels in de nieuwe staat van de Beerze veel aantrekkelijker.

Prima wandjes voor ijsvogels die al regelmatig worden gesignaleerd.

Zwaluwen kunnen nu makkelijker nestmateriaal vinden op de oevers, en ook hele kluchten sijsjes komen letterlijk op de proppen.

Winterontdektochten door de Biesbosch

Telegraaf, 16-11-1996

De Biesbosch blijkt in deze tijd een ideaal overwinter- en doortrekgebied voor allerlei watervogels, daarom worden er de komende maanden winterontdektochten georganiseerd.

Tijdens de vaartochten zijn bijv. de kolgans, grauwe gans en brandgans in grote getale waar te nemen en ook eendesoorten als smient, wintertaling en kuifeend zijn volop aanwezig.

Maar ook voor de roofvogels wordt dit gebied steeds belangrijker. Wie goed oplet ziet misschien wel 5 à 6 verschillende soorten, waaronder de zee- en visarend.

De winterontdektochten vinden plaats op de zaterdagen 23 november, 21 december, 11 januari '97 en 15 februari '97.

Reserveren bij het Biesboschcentrum, Biesboschweg 4 in Drimmelen, tel. 0162-682233.

Dit is de laatste Peregrijn van 1996

Prettige Feestdagen

En tot volgend jaar !!!

namens de redactie !

WERKGROEP VOOR VOGEL- EN NATUURBESCHERMING MIDDEN-BRABANT

Dhr. G. van der Kaa
Van Rijckevorsellaan 17
5062 DH OISTERWIJK

De werkgroep staat als vereniging bij de K.v. K. ingeschreven onder nr.: v.259382